



Liepājas muzeja attēli par piejūras zveju būs apskatāmi Jūrmalciema tīklu mājā “Piestātne”

Publicēts: 09.09.2022.

[Izstāde](#)

[kultūra](#)



No 12. septembra Jūrmalciema tīklu mājā “Piestātne” digitālā veidā būs vērojami dokumentāli foto materiāli no Liepājas muzeja krājuma fondiem par piekrastes zvejniecību 20. gadsimta 20.–30. gados Liepājā un tās apkārtnes ciematos: Pērkonē, Papē, Bernātos, Nicā un Jūrmalciemā.

Fotogrāfijas atspoguļo ne tikai zvejnieku darbu un ikdienu, bet arī sieviešu darba soli, kuras līdzēja vīriem krastā – piedalījās tīklu lāpīšanā, ēsmas uzlikšanā uz āķiem, kā arī pēc zvejas piedalījās zivju izlasīšanā no tīkliem. Fotogrāfijās būs iespēja vērot dažādus zvejas paņēmienus, tostarp, zveju ar tīkliem, *vadu* un *ūdu groziem*.

Senāk katrai stabilai zvejnieku saimniecībai bija savs zvejas rīku komplekts – jeb zvejas *spaiļe*. Jo turīgāka bija zvejnieku saimniecība, jo lielāka un daudzveidīgāka bijusi šī spaiļe. 20. gadsimta pirmajā pusē Latvijas jūras zvejnieka zvejas spaiļi veidoja *ūdas* (zvejas rīks — pamataukla, pie kuras ik pēc noteiktiem posmiem piestiprināta īsāka aukla ar āķi)zušu un mencu zvejai, dažāda izmēra tīkli brētliņu un reņģu zvejai, dažādi zvejas *vadi*, kā arī vairāki *ūdu grozi*.

Ja zvejojot gāja ar tīkliem, tad laivas komandā parasti bija no trīs līdz pieci vīri, kur katram līdzī kādi pieci vai seši tīkli. Katra tīkla garums bija no 70 līdz 90 metriem, tādējādi vienas laivas izlikto tīklu garums varēja sasniegt 2–3 kilometrus. Tīklu joslas galus apzīmēja ar īpašu kārti. Naktīs tīklu galos novietoja signāla vējlukturus. Mājās ar lomu atgriezās pēcpusdienā, kad zivis bija jāizlasa no tīkliem un tīklus jāizžāvē. Nozvejotās reņģes parasti realizēja neapstrādātas, vai nu pārdodot uz vietas uzpircējiem, vai vedot pārdot uz Liepājas tirgu pie pilsētas Tirdzniecības ostas.

Ļoti savdabīga bijusi zveja ar *ūdu groziem*. Ēsma ūdām bija zvejota naktī, sagādājot īpašas grūtības. Dažreiz to nācies iepirkt pat par dārgu samaksu. Kad ēsma bija sazvejota un sagriezta mazos gabaliņos, tad tā kabināta uz ūdas āķiem. Šim darbam izmantots speciāls statīvs, pēc tam ūdas ar ēsmu izkārtotas uz groza malām noteiktā secībā. Kad viss bija sagatavots, varēja doties zvejā. Visbiežāk šo zvejas veidu izmantoja mencu zvejā. Uz mencām gājuši priekšpusdienā – starp pulksten 10 un 12, iebraucot dziļāk jūrā. Kad zvejnieki atgriezās ar lomu krastā, mencas apstrādāja sasālot, kaltējot, taču lielāko daļu realizējot svaigā veidā ar zivju uzpircēju starpniecību.

Lielo jūras *vadu* zvejniecībā izmantoja ļoti reti, jo tā izvilšana prasīja smagu darbu un daudz vīru spēku, reizēm izmantojot arī speciālas *vada jostas*.

Arī mūsdienās šiem neindustrializētajiem zvejniecības veidiem ir lietpratēji, kuri piekopj tēvu arodu un paaudžu paaudzēs pārmantotās prasmes. Lai gan laikam ejot radušies citi materiāli, mainījušies un attīstījušies zvejas paņēmieni un tehnika, zvejnieka arods aizvien nav zudis.

Liepājas muzeja krājuma attēli digitālā formātā par piejūras zveju Jūrmalciema tīklu mājā "Piestātne" būs aplūkojami līdz 18. septembrim.

Jūrmalciema tīklu mājas "Piestātne" izstādi klātienē apmeklēt iespējams katru dienu no plkst. 16.00 - 20.00. Tālr.: +371 26 114 601.

Foto no Liepājas muzeja krājuma fondiem – Tīklu izlikšana žāvēšanai Jūrmalciemā. 20. gs. 30. gadi;

Rasa Zālīte,

Liepājas muzeja

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Mob. tālr. [+371 22333723](tel:+37122333723)

E-pasts: rasa.zalite@liepaja.lv

<https://www.dkn.lv/lv/jaunums/liepajas-muzeja-atteli-par-piejuras-zveju-bus-apskatami-jurmalciena-tiklu-maja-piestatne>